

tilvebringe saadanne Gangstier. Hvad Kirker og Thing angaaer, da er der jo overalt og skal der overalt være Kirkeveie og Thingveie; de kunne altsaa ikke mangle noget Sted, og forsaavidt der maatte være Mangler i denne Henseende har det tilstrækkelig Hjemmel i Beforsordningen, at de behørigt forbedres eller omlægges, eller at der gøres de Foranstaltninger, som i saa Henseende ere fornødne. At der nu ved Siden af Kirke- eller Thingveiene ogsaa skulle være Kirke- eller Thingstier, derfor forekommer der mig ikke at være nogen synderlig Nødvendighed. Der kan jo vistnok vindes i Behagelighed og Bequemmelighed for adskillige Personer derved, at de istedetfor at gaae de almindelige Veie til Kirken eller til Thinget, kunne skyde Gjenveie eller passere mere hyggelige Veie, som dertil være anlagte; men der forekommer mig ikke at være nogen tilstrækkelig Grund til derfor at anlægge saadanne Stier, som ogsaa kun kunne være til Nytte for ganske Enkelte, og derfor ikke synes at have Fordring paa en saadan Foranstaltning, som den, hvorom der er Spørgsmaal. Der er jo ingen Tvivl om, at, hvor der er en ved en eller anden retlig Afkomst begrundet Ret til at have en saadan Gangsti, hvor den har været fra Alderstid eller er begrundet ved Overenskomst, der skal den vedligeholdes; dette er et privat Anliggende, og ligger udenfor denne Lovs Grændser, men at der ved offentlig Foranstaltning til Bequemmelighed for disse enkelte Familier eller Personer, som kunne ønske at komme til Kirken eller Thinget ad disse Stier, skulde foretages denne Beforsning og dette Tildreb i Giendomsretten, som saadanne Tvangstier dog medføre, det forekommer mig ikke at være tilstrækkeligt begrundet. Det har heller ikke, saavidt jeg veed, mindste Hjemmel i de gjældende Love, og der har aldrig været skeet Bevægelse om, at der skulde foretages offentlige Foranstaltninger med Hensyn til saadanne Stier, undtagen hvad der nu er foreslået i Brevverklingen med Landbocommissionen. Anordningen af 13de December 1793 § 18, der taler om Skolestier, nævner vel ogsaa Kirkestier, men den gjør heller ikke Andet ved dem end at nævne dem; men de Bud, den indeholder angaaende saadanne Stiers Afstaaelse af

dem, over hvis Jord Passagen skal skee, ere ene og alene indskrænkede til Skolestier. For saavidt der ere enkelte Familier, som ved Jords Udstyknings og nye Bebyggelse kunne være fjærnede fra de almindelige Veie, og for hvem det kunde være ønskeligt at have Gangstier, forekommer det mig, at det maa ansees baade grundet i Sagens Natur og i Danske Lov 5—10—55, at naar Noget opføres Bygninger paa Steder, som hidtil have været ubebyggede, saa skal han selv sørge for at faae Jarveie og Gangveie dertil. For saavidt der er Tale om saadanne Stier, som kunne være tjenlige til Gjenveie mellem de almindelige Veie, forekommer det mig, at den retlige Afkomst til saadanne Veie kan alene beroe paa, at der er en Overenskomst derom, eller at det har været saaledes fra Alderstid, og at man saaledes hellere maa lade det blive ved 3—13—13, end give en ny Bestemmelse. Det hedder vel i Motiverne, at denne Bestemmelse i 3—13—13 ikke svarer til den nuværende Tids Udvikling, fordi det deri ikke kommer an paa Nødvendigheden, men blot paa gammel Hævd; men det forekommer mig, at da det ikke her er Spørgsmaal om Veie, der ere fornødne i den almindelige Interesse, men blot om Veie, der ere nyttige og bequemme for Enkelte, bør der heller ikke være andet end en privat Afkomst, og denne kan ikke være afhængig af Veienes Nytte eller Nødvendighed, men enten af Overenskomst, eller af at vedkommende Ciere ved i Alderstid at lade saadanne Stier eller Veie gaae over deres Grund have dertil givet sit Samtykke. I en anden Henseende har ogsaa denne Lov faaet en Udvidelse, idet den nemlig ikke blot angaaer Landet, men ogsaa Kjøbstæderne. Hvad Skolestierne angaaer maa det bemærkes, at disse omtales i den 6te Paragraph i Anordningen om Landskthim. af 29 Juli 1814; men i den under samme Dato udgivne Anordning om Kjøbstadskolerne, som i det Hele følger den Anordning, der udkom for Landet, — eller rettere sagt, disse to Anordninger følge hinanden, — er der ikke talt et Ord om Skoleveie. Det er ogsaa overensstemmende med Forholdets Natur, at der ikke behøves særskilte Skoleveie i Kjøbstæderne; det skulde naturligvis blot være for udenbyes Boere, som søgte Skole i Byen; men der mæng-